

Dosarul nr. 3ra-1021/2023
2-23131149-01-3ra-14102023

prima instanță: Curtea de Apel Chișinău (jud. Gh. Mîra, A. Bostan, Gr. Dașchevici)

Î N C H E I E R E

19 octombrie 2023

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

în componență:

Președinte, judecător

Judecători

Viorica Puica

Oxana Parfeni

Aliona Donos

examinând admisibilitatea recursului depus de Partidul Politic „Mișcarea Alternativă Națională”, reprezentat de avocatul Marian Bucătaru,

în cauza de contencios administrativ, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Partidul Politic „Mișcarea Alternativă Națională” împotriva Comisiei Electorale Centrale a Republicii Moldova, terț Partidul Politic „Partidul Acțiune și Solidaritate” cu privire la anularea actului administrativ,

împotriva hotărârii din 12 octombrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins ca neîntemeiată acțiunea în contencios administrativ înaintată de Partidul Politic „Mișcarea Alternativă Națională”,

c o n s t a t ă :

La 12 septembrie 2023, Partidul Politic „Mișcarea Alternativă Națională” a depus acțiune în contencios administrativ la Curtea de Apel Chișinău împotriva Comisiei Electorale Centrale, terț Partidul Politic „Partidul Acțiune și Solidaritate” cu privire la anularea actului administrativ.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, la 14 august 2023, s-a adresat Comisiei Electorale Centrale cu 5 sesizări referitor la pretensele acțiuni ilegale ale Partidului Politic „Partidul Acțiune și Solidaritate”.

La 18 august 2023, a mai depus 2 sesizări referitor la acțiunile pretins ilegale ale Partidului Politic „Partidul Acțiune și Solidaritate”, care se referă la acțiuni de agitație electorală precoce în alte 2 localități.

Prin aceste sesizări a solicitat sancționarea Partidului Politic „Partidul Acțiune și Solidaritate” pentru acțiuni de utilizare a mesajelor ascunse de agitație electorală și pentru acțiuni de agitație electorală înainte de termenii legali prevăzuți de Codul electoral.

În sesizare a prezentat argumente referitor la acțiunile reprezentanților Partidului Politic „Partidul Acțiune și Solidaritate”, anunțați de către Partidul Politic „PAS” ca fiind candidați în cadrul alegerilor locale generale din 05 noiembrie 2023, în suburbiile mun. Chișinău, fiind depuse separat din motivul că conținutul

materialelor publicitare cu elemente de agitație ascunsă în afară campaniei electorale, au avut anumite diferențe.

Comisia Electorală Centrală a decis examinarea sesizărilor într-o singură procedură administrativă, ședința fiind stabilită pentru data de 08 septembrie 2023.

La 09 septembrie 2023, pe pagina oficială web a Comisiei Electorale Centrale, a fost publicată Hotărârea nr.1215 din 08 septembrie 2023.

Având în vedere obiectul sesizărilor depuse, în cadrul examinării acestora urma să fie stabilită, în primul rând, dacă materialele publicitare anexate: „Sergiu Buruiană, pentru Vatra, un oraș European, /pas/ Vatra” și textul: „ordin de plată nr.1224 din 28 iunie 2023”; „Oleg Popșoi, pentru un Durlești European, /pas/ Durlești” și textul: „ordin de plată nr.1224 din 28 iunie 2023”; „Tatiana Barda, pentru un Grățiești European, /pas/ Grățiești” și textul: „ordin de plată nr.989 din 10 iulie 2023”; „Igor Mînăscurtă, pentru Colonița Europeană, /pas/ Colonița” și textul „ordin de plată nr. nr.989 din 10 iulie 2023”; „Sergiu Brînză, pentru un Budești European, /pas/ Budești” și textul „ordin de plată nr.989 din 10 iulie 2023”; „Oleg Popșoi, pentru un Durlești European, /pas/ Durlești” și textul: „ordin de plată nr.1521 din 02 august 2023”; „Viorica Beregoi, pentru un Trușeni European, /pas/ Trușeni” și textul: „ordin de plată nr.1224 din 26 iunie 2023”, conțin mesaje de agitație electorală ascunsă.

Reclamantul a subliniat că, în practica sa, Comisia Electorală Centrală a evidențiat 2 elemente esențiale ale agitației electorale: 1) „agitația electorală să emane de la un candidat în alegeri/ concurent electoral sau de la un subiect care îl reprezintă” și 2) „să existe îndemnul la susținere în alegeri”; primul element fiind dezvoltat în Hotărârea CEC nr. 1126 din 14 iulie 2023, și anume s-a constatat: „Așadar, din text desprindem mesajul că domnul Lilian Carp este candidatul la funcția electivă din partea PAS. Această calitate rezultă și din informațiile publice plasate la data de 12 iunie 2023 pe pagina web oficială a PAS (unpaspentru.md) (link: <https://unpaspentru.md/2023/06/12/candidatul-pas-pentru-funcția-de-primar-de-chisinau-a-fost-desemnat-lilian-carp/>). De asemenea, se reține că ordinul de plată nr.1140 din 13 iunie 2023, fapt care demonstrează că pliantele au fost achitate imediat după anunțul făcut public de PAS privind desemnarea domnului Lilian Carp în calitate de candidat la alegerile locale generale în mun. Chișinău, aceste acțiuni fiind o promovare a candidaturii acestuia în funcția electivă. Mai mult, în text este menționată și circumscripția electorală în care intenționează să candideze domnul Lilian Carp: „Circumscripția electorală municipală Chișinău nr.1”, conform anexei la hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 904/2023 „Cu privire la constituirea circumscripțiilor electorale permanente de nivelul al doilea .”

Reclamantul a considerat că, Comisia Electorală Centrală, aplicând propria practica, și în cazul sesizărilor examinate, urma să constate că:

- pe toate materialele publicitare este prezentă imaginea dlui Lilian Carp; Domnul Lilian Carp a fost anunțat public ca și candidat al PP „PAS” la funcția de Primar general al mun. Chișinău în cadrul alegerilor generale locale din 05 noiembrie 2023 în Circumscripția electorală municipală Chișinău nr. 1;

- toate materialele publicitare se referă la suburbiile Chișinăului;

- în toate materialele publicitare este imprimată imaginea persoanei și numele ei, precum și denumirea localității/ circumscripției electorale;

- în toate materialele publicitare există citatul dlui Lilian Carp cu mențiunea în „frunte cu”, „împreună cu”, și numele persoanei, imaginea cărei este prezentă în materialul publicitar.

În viziunea reclamantului, toate cele menționate supra constituie temeuri suficiente pentru a constata prezența primului element – agitația emană de la persoane care intenționează să candideze în acele circumscripții, în care materialele publicitare sunt distribuite.

Referitor la cel de al doilea element de agitație electorală, reclamantul a specificat că, atât în sesizările depuse, cât și în cadrul examinării în ședința din 08 septembrie 2023, s-a invocat conținutul acestor pliante, reprezintă de facto program electoral cu promisiuni clare și exacte.

Unul dintre elementele ale îndemnului la vot reprezintă program electoral, întrucât prin acesta se solicită susținerea la alegeri, ceea ce pune în condiții inegale viitorii concurenți electorali.

Cu trimitere la art. 1 din Codul electoral, reclamantul a reținut că, prin noțiunea de „agitație electorală” se înțelege - apeluri, declarații, precum și acțiuni de pregătire și difuzare a informației care au scopul de a-i determina pe alegători să-și dea votul pentru unii sau pentru alți concurenți electorali sau pentru una dintre opțiunile la referendum.

A precizat că, reieșind din partea descriptivă a Hotărârii CEC nr. 1126 din 14 iulie 2023, dar și din noțiunea de agitație electorală prevăzută în Codul electoral, Comisia Electorală Centrală a făcut constatarea privind încălcarea legii comise de PP „PAS”, a coroborat sensurile conținute în textul imprimat pe pliantele vizate în sesizările examinate de către CEC, și scopul urmărit prin acele texte.

Cu alte cuvinte, Comisia Electorală Centrală a reconfirmat că dacă acțiunea urmărește scopul de a determina alegătorul să-și ofere votul pentru un anumit candidat – aceasta reprezintă agitație electorală, chiar dacă se folosesc formulări indirecte sau deghizate.

În această context, reclamantul a dedus că, în cazul în care se folosesc combinații de imagini (nu doar text), apeluri, declarații care, indirect, determină alegătorul să-și dea votul pentru un anumit viitor concurent electoral – aceasta ar reprezenta un sens ascuns de agitație electorală în afara campaniei electorale.

În materialele examinate, dl Lilian Carp a menționat expres că „împreună cu dna Viorica Beregoi...” (drept exemplu), prin ce ultimul determină clar alegătorii să voteze pentru această persoană.

În altă ordine de idei, publicitatea în cauză (în același exemplu) este diseminată doar în circumscripția electorală de nivelul I - Trușeni, fără de a fi diseminată în alte localități, ceea ce face să concluzioneze că caracterul acțiunii nu este unul general, dar merit să determine alegătorii să voteze doar un candidat concret, într-o circumscripție concretă.

În corespundere cu postarea făcută de către președintele PP „PAS”, Igor Grosu, din 19 iulie 2023, prin care a declarat că, candidații PP „PAS” reprezintă „Echipa Europa”, care „va aduce Europa în toate localitățile” țării, în publicitatea în cauză a fost folosită sintagma „Trușeni European”, ceea ce denotă o intenție de a determina alegătorii să voteze persoanele în cauză.

Reclamantul a remarcat că, potrivit art.70 alin.(3) din Codul electoral, indiferent de tipul scrutinului, campania electorală începe la data înregistrării concurentului electoral, dar nu mai devreme de 30 de zile înainte de ziua votării, și se încheie la data anulării înregistrării concurentului electoral sau în ziua de vineri înainte de ziua votării. În cazul alegerilor prezidențiale și al celor locale, candidații care au trecut în al doilea tur de scrutin pot desfășura campanie electorală după stabilirea datei celui de-al doilea tur de scrutin prin hotărârea Comisiei Electorale Centrale, dar nu mai târziu de 10 zile înainte de ziua alegerilor.

A precizat că, în cazul alegerilor locale generale, campania electorală va începe la data de 06 octombrie 2023.

În contextul enunțat, Partidul Politic „Mișcarea Alternativa Națională” a solicitat admiterea acțiunii și anularea Hotărârii nr.1215 din 08 septembrie 2023 „Cu privire la sesizările nr.CEC-7/6041, CEC-7/6042, CEC-7/6043, CEC-7/6044 și CEC-7/6045 din 14 august 2023 și nr.CEC-7/6175 și CEC-7/6191 din 18 august 2023 ale Partidului Politic „Mișcarea Alternativa Națională” emisă de Comisia Electorală Centrală, cu admiterea sesizărilor depuse cu nr.CEC-7/6041, CEC-7/6042, CEC-7/6043, CEC-7/6044 și CEC-7/6045 din 14 august 2023 și nr.CEC-7/6175 și CEC-7/6191 din 18 august 2023.

Prin încheierea din 28 septembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, cu trimitere la prevederile art. 17 și art. 207 alin. (1) și (2) lit. e) din Codul administrativ, a fost declarată inadmisibilă acțiunea în contencios administrativ depusă de Partidul Politic „Mișcarea Alternativa Națională”, din motiv că reclamantul nu poate revendica încălcarea prin activitatea administrativă a unui drept în sensul art.17 din Codul administrativ.

La 02 octombrie 2023, prin intermediul poștei electronice, Partidul Politic „Mișcarea Alternativa Națională” a depus recurs împotriva încheierii din 28 septembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, anularea încheierii contestate, cu restituirea cauzei la Curtea de Apel Chișinău pentru judecarea cauzei în fond.

Prin decizia din 06 octombrie 2023 a Curții Supreme de Justiție s-a admis recursul depus de Partidul Politic „Mișcarea Alternativa Națională”. S-a anulat încheierea din 28 septembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, în cauza de contencios administrativ, intentată la acțiunea înaintată de Partidul Politic „Mișcarea Alternativa Națională” împotriva Comisiei Electorale Centrale a Republicii Moldova, terț Partidul Politic „Partidul Acțiune și Solidaritate” cu privire la anularea actului administrativ, cu restituirea cauzei la Curtea de Apel Chișinău.

Prin hotărârea din 12 octombrie 2023 a Curții de Apel Chișinău s-a respins ca neîntemeiată acțiunea în contencios administrativ înaintată de Partidul Politic „Mișcarea Alternativă Națională”.

În susținerea soluției prima instanță s-a bazat pe prevederile art. 5, 17, 20 alin. (1), 39, 189 alin. (1), 206 alin. (1), 209 alin. (1), 219 alin.(1), 220 alin. (1), 221 alin. (1), 224 alin. (1) lit. f) din Codul administrativ, art. 91 alin. (1), (5), 102 alin. (1) din Codul electoral nr. 325/2022, menționând că reclamantul prin înaintarea prezentei acțiuni, urmărește scopul de a obliga Comisia Electorală Centrală să anuleze actul administrativ individual defavorabil – hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 1215 din 08.09.2023 „cu privire la sesizările nr. CEC-7/6041, CEC-7/6042, CEC-

7/6043, CEC-7/6044 și CEC-7/6045 din 14 august 2023 și nr. CEC-7/6175 și CEC-7/6191 din 18.08.2023 ale Partidului Politic „Mișcarea Alternativă Națională”, cu obligarea emiterii unui act administrativ individual favorabil prin care să fie dispusă admiterea sesizărilor depuse.

În contextul pretențiilor deduse judecării prima instanță a reținut că, obiect al controlului judecătoresc la caz constituie hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 1215 din 08 septembrie 2023 „Cu privire la sesizările nr. CEC-7/6041, CEC-7/6042, CEC-7/6043, CEC-7/6044 și CEC-7/6045 din 14 august 2023 și nr. CEC-7/6175 și CEC-7/6191 din 18 august 2023 ale Partidului Politic „Mișcarea Alternativă Națională”, conform căreia au fost respinse ca neîntemeiate sesizările depuse.

Așadar, instanța de judecată a constatat că Partidul Politic „Mișcarea Alternativă Națională” a sesizat Comisia Electorală Centrală cu sesizările enumerate supra, solicitând constatarea acțiunilor ilegale ale Partidului Politic „Partidul Acțiune și Solidaritate”, manifestate prin repartizarea materialelor informaționale cu încălcarea legislației în vigoare, precum și prin publicarea unor mesaje calificate ca agitație electorală, fiind solicitat ca pentru aceste acțiuni să-i fie aplicate Partidului Politic „Partidul Acțiune și Solidaritate” sancțiuni prevăzute de art. 102 Cod electoral.

În calitate de probe, Partidul Politic „Mișcarea Alternativă Națională” a prezentat Comisiei copiile xerox de pe șapte pliante cu pozele a șase persoane, având ca titlu: „Sergiu Buruiană, pentru Vatra, un oraș European, pas Vatra” și textul: „ordin de plată nr. 1224 din 28 iunie 2023”; „Oleg Popșoi, pentru un Durlești European, pas Durlești” și textul: „ordin de plată nr. 1224 din 28 iunie 2023”; „Tatiana Barda, pentru un Grătiești European, pas Grătiești” și textul: „ordin de plată nr. 989 din 10 iulie 2023”; „Igor Mînăscuță, pentru Colonița Europeană, pas Colonița” și textul: „ordin de plată nr. 989 din 10 iulie 2023”; „Sergiu Brînză, pentru Budești European, pas Budești” și textul: „ordin de plată nr. 989 din 10 iulie 2023”; „Oleg Popșoi, pentru un Durlești European, pas Durlești” și textul: „ordin de plată nr. 1521 din 02 august 2023”; „Viorica Beregoi, pentru un Trușeni European, pas Trușeni” și textul: „ordin de plată nr. 1224 din 26 iunie 2023”, solicitând aplicarea sancțiunii în corespundere cu art. 102 din Codul electoral nr. 325/2023.

Completul judiciar a considerat relevant de a menționa că pliantele aduse în calitate de probe de către Partidul Politic „Mișcarea Alternativă Națională” conțin elemente identice cu cele din pliantul intitulat „Igor Boldescu pentru Cricova Europeană”, tipărit în baza ordinului de plată nr. 1224 din 28 iunie 2023, asupra căruia Comisia s-a pronunțat prin hotărârea nr. 1126 din 14 iulie 2023, actul administrativ care la moment a obținut puterea lucrului decis și nu poate fi ignorat de instanța de judecată la examinarea prezentei acțiuni.

În hotărârea nr. 1126 din 14 iulie 2023 a Comisiei Electorale Centrale s-a invocat că „În special, mesajul pliantului înglobează idei referitoare la: - atitudinea persoanei față de localitatea Cricova (textul: „Pentru mine, orașul Cricova este mai mult decât doar casa mea [...])”; - presupuse probleme ale localității respective, în viziunea persoanei (textul „Cunosc problemele orașului nostru [...])”; - prioritățile persoanei în calitate de consilier local (textul „Pentru a transforma Cricova într-un oraș confortabil, mi-am propus următoarele priorități [...])”.

Respectiv, din conținutul pliantului nu pot fi desprinse elemente de agitație electorală directă sau indirectă, ori acesta se încadrează în condițiile stabilite pentru categoria de „publicitate politică” în sensul art. 3 din Legea nr. 62/2022 cu privire la publicitate.

Completul judiciar a mai considerat că în speță, similar pliantului intitulat „Igor Boldescu pentru Cricova Europeană”, analizat anterior de Comisia Electorală Centrală și pe marginea căruia Comisia s-a expus prin hotărârea nr. 1126 din 14 iulie 2023, la fel nu se desprind elemente de agitație electorală directă sau indirectă, ori acesta se încadrează în condițiile stabilite pentru categoria de „publicitate politică” în sensul art. 3 din Legea nr. 62/2022 cu privire la publicitate, în conformitate cu care publicitate politică reprezintă publicitatea care are ca obiect unul ori mai mulți subiecți ai publicității politice sau activitatea acestora, unul ori mai multe proiecte (cauze, inițiative, idei etc.) politice și/sau unul ori mai multe simboluri (expresii, desene, imagini, voci etc.) utilizate de către unul sau de mai mulți subiecți ai publicității politice.

În afară de cele menționate, Completul judiciar a mai reținut și acel fapt că art. 102 alin. (1) din Codul electoral, în baza căruia se solicită aplicarea sancțiunii în prezenta speță, stabilește că persoanele fizice și juridice, grupurile de inițiativă, concurenții electorali și participanții la referendum, precum și alți subiecți implicați în procesul electoral care încalcă prevederile actelor normative în domeniul electoral, împiedică exercitarea liberă a drepturilor electorale, împiedică activitatea organelor electorale poartă răspundere în conformitate cu legislația.

Totodată, reținând prevederile art. 1 din Codul electoral, instanța a indicat că perioadă electorală este perioadă cuprinsă între ziua adoptării actului cu privire la stabilirea datei scrutinului și ziua în care rezultatele alegerilor sunt confirmate de către organele competente, dar nu mai mare de 120 de zile, iar noțiunea de „agitație electorală” se definește ca apeluri, declarații, precum și acțiuni de pregătire și difuzare a informației care au scopul de a-i determina pe alegători să-și dea votul pentru unii sau pentru alți concurenți electorali sau pentru una dintre opțiunile la referendum.

Completul judiciar a învederat că data desfășurării alegerilor locale generale - 5 noiembrie 2023, a fost stabilită prin Hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 1108 din 04 iulie 2023, în pct. 2 al căreia este indicat că, prezenta hotărâre intră în vigoare la data de 7 august 2023.

Respectiv, începerea perioadei electorale se consideră data de 07 august 2023 – data intrării în vigoare a hotărârii privind stabilirea datei alegerilor locale generale.

Completul judiciar a mai menționat că Partidul Politic „Mișcarea Alternativă Națională” în sesizările depuse la Comisia Electorală Centrală, pe marginea cărora a fost emisă hotărârea nr. 1215 din 08 septembrie 2023, a susținut că pliantele vizate în sesizări, au fost în perioada 9, 10, 16 și 17 august 2023, însă careva probe ce ar confirma distribuirea acestora de către reprezentanții PAS, în zilele respective, nu au fost prezentate de reclamant.

Respectiv, pârâta corect a concluzionat că a fost în imposibilitate de a verifica cele declarate în sesizări, cu privire la perioada de repartizare a acestor materiale de către PAS. Iar, în condițiile în care Partidului Politic „Mișcarea Alternativă Națională” a eșuat să demonstreze că pretinsele acțiuni ilegale ale terțului Partidului

Politic „Partidul Acțiune și Solidaritate”, au fost efectuate începând cu data de 07 august 2023, adică ziua în care s-a început perioada electorală, Completul judiciar a considerat că Comisia Electorală Centrală întemeiat a concluzionat de a respinge sesizările depuse.

Din prevederile art. 102 Cod electoral, în coroborare cu prevederile art. 93 alin. (2) lit. e) și art. 91 alin. (1) lit. d) și alin. (6) Cod electoral, rezultă expres că contestatarul nu poate revendica încălcarea drepturilor sale electorale, cu excepția contestațiilor prin care se contestă faptele considerate ca încălcare a cadrului normativ cu privire la finanțarea partidelor politice, a campaniilor electorale, a candidaților desemnați, a grupurilor de inițiativă și a participanților la referendum.

În speță, sesizările depuse de reclamant nu se încadrează în careva situație reglementată de art. 91 alin. (1) lit. d) și alin. (6) Cod electoral, iar Comisia Electorală Centrală în actul administrativ contestat corect a concluzionat că, prin sesizările depuse de către Partidului Politic „Mișcarea Alternativă Națională” nu s-a demonstrat că au fost lezate drepturile electorale ale acestuia, adică ale Partidului Politic „Mișcarea Alternativă Națională” care nu a prezentat dovezi concludente privind încălcarea drepturilor sale electorale, precum și veridicitatea afirmațiilor despre perioada de timp în care au fost distribuite pliantele.

Reieșind din faptul că în urma efectuării controlului judecătoresc asupra hotărârii CEC nr. 1215 din 08 septembrie 2023, s-a stabilit netemeinicia pretenției reclamantului privind anularea acestui act administrativ, subsecvent, Completul de judecată a considerat că urmează a fi respinsă și pretenția privind obligarea Comisiei Electorale Centrale să admită sesizările depuse de reclamant cu numerele de intrare - CEC-7/6041, CEC-7/6042, CEC-7/6043, CEC-7/6044 și CEC-7/6045 din 14.08.2023 și nr. CEC-7/6175 și CEC-7/6191 din 18.08.2023, întrucât pretențiile respective sunt indisolubil legate una de alta.

La data de 14 octombrie 2023, Partidului Politic „Mișcarea Alternativă Națională” a depus, prin intermediul poștei electronice, cerere de recurs nemotivat, împotriva hotărârii din 12 octombrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea hotărârii contestate și emiterea unei decizii de admitere integrală a acțiunii.

La 17 octombrie 2023, Partidului Politic „Mișcarea Alternativă Națională”, reprezentat de avocatul Marian Bucătaru, a depus, prin intermediul poștei electronice, cerere de recurs motivat, împotriva hotărârii din 12 octombrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea hotărârii contestate și emiterea unei decizii de admitere integrală a acțiunii.

În motivarea recursului a reiterat circumstanțele de fapt și de drept ale speței, similare celor cuprinse în cererea de chemare în judecată.

La fel a susținut că Comisia Electorală Centrală, prin examinarea sesizărilor depuse de Partidul Politic „Mișcarea Alternativă Națională” (sesizările CEC-7/6041, CEC-7/6042, CEC-7/6043, CEC-7/6044 și CEC-7/6045 din 14 august 2023 și nr. CEC-7/6175 și CEC-7/6191 din 18 august 2023) trebuia să acționeze cu bună-credință în limitele legal stabilite și cu respectarea scopului pentru care le-a fost atribuit dreptul, să trateze identic stările de fapt identice în esență și era obligată să își exercite dreptul discreționar în același mod.

În conformitate cu art. 95 alin. (1) din Codul electoral nr. 325/2022 (în vigoare de la 01 ianuarie 2023), în perioada electorală, termenul general de depunere a contestațiilor este de 3 zile, care se calculează începând cu ziua următoare zilei în care a fost săvârșită acțiunea, a fost identificată inacțiunea sau a fost adoptată hotărârea.

Alineatul 8 al aceluiași articol stipulează că, înaintarea acțiunilor în contencios administrativ, precum și exercitarea căilor de atac împotriva actelor judecătorești se efectuează în termenul stabilit la alin. (1).

Dispozitivul hotărârii Curții de Apel Chișinău a fost pronunțat public la 12 octombrie 2023.

Conform extrasului din poșta electronică cu adresa „partidulman@gmail.com și av.marianbucataru@gmail.com”, dispozitivul hotărârii Curții de Apel Chișinău a fost notificat recurentului prin poșta electronică la 13 octombrie 2023 (f.d. 163), iar hotărârea motivată la 16 octombrie 2023 (f.d. 165).

Astfel, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că, în speță, calea de atac în ordine de recurs a fost demarată în interiorul termenului legal, deoarece cererea de recurs inițial a fost depusă prin poșta electronică la 14 octombrie 2023 (f.d. 169-170) și recursul motivat la 16 octombrie 2023 (f.d. 181-186).

Examinând temeiurile invocate în recursul depus de Partidul Politic „Mișcarea Alternativă Națională”, reprezentat de avocatul Marian Bucătaru, în raport cu materialele cauzei, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție îl consideră inadmisibil, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 245¹ alin. (1) și (3) din Codul administrativ, recursul este admis dacă: interpretarea legii din hotărârea sau decizia contestată este contrară jurisprudenței uniforme a Curții Supreme de Justiție; prin admiterea recursului, se schimbă sau se consolidează jurisprudența Curții Supreme de Justiție; hotărârea sau decizia vizează drepturile persoanei care nu a fost atrasă în proces; hotărârea sau decizia este arbitrară sau se bazează în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor; a fost admis neîntemeiat un apel introdus tardiv; instanța nu a fost compusă potrivit legii sau hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Aprecierea probelor dată de prima instanță și instanța de apel este obligatorie pentru instanța de recurs, cu excepția cazului în care se invocă temeiul de la alin. (1) lit. d) sau a cazului în care Curtea Supremă de Justiție examinează cauza după trimitere la rejudecare. La examinarea recursului într-o cauză care a fost trimisă anterior la rejudecare pot fi prezentate probe noi dacă acestea au fost restituite nejustificat sau nu au fost reclamate de către instanța de judecată contrar prezentului cod.

În sensul art. 246 alin. (1) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă recursul este inadmisibil, completul din 3 judecători adoptă o încheiere irevocabilă. Încheierea privind inadmisibilitatea recursului, care conține sumar faptele cauzei, motivele și temeiul inadmisibilității, se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se comunică părților.

Alineatul (2) al aceluiași articol statuează la lit. a¹) că, recursul se declară inadmisibil în special când nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 245¹.

Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/ inadmisibilitatea recursului, în special, urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeuri concludente și serioase. Astfel, normele precitate oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă.

În această ordine de idei, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevolutiv al recursului, dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de Apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare ex officio a erorilor de drept.

Completul Curții Supreme de Justiție notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție atestă că motivele de casare, invocate în recurs de către Partidul Politic „Mișcarea Alternativă Națională”, reprezentat de avocatul Marian Bucătaru, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 245¹ din Codul administrativ, deoarece se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către Curtea de Apel Chișinău și nu relevă interpretarea contrară a legii și aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural, respectiv nu constituie temei de casare a hotărârii recurate.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că recursul depus de Partidul Politic „Mișcarea Alternativă Națională”, reprezentat de avocatul Marian Bucătaru, conține obiecții de fapt și de drept similare celor expuse în cererea de chemare în judecată, care au fost analizate de către prima instanță, fiind apreciate corespunzător.

În consecință, nu există aparența unei încălcări a dreptului recurentului la soluționarea tuturor argumentelor cu privire la judecarea cauzei în prima instanță, în modul în care este garantat de art. 6 § 1 al Convenției.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează faptul că dezvoltarea recursului trebuie să cuprindă o motivare corespunzătoare, în sensul arătării cu claritate a acelor critici, care sunt de natură a învedera netemeinicia hotărârii și care se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 245¹ din Codul administrativ. Nu este suficientă simpla expunere a circumstanțelor factice ale cauzei, fiind necesară motivarea recursului cu indicarea motivelor de netemeinicie pe care se bazează, precum și dezvoltarea lor. Motivarea recursului însemnând nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat în apel, ci expunerea tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat o hotărâre neîntemeiată. Recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, ci implică determinarea greșelilor imputate Curții de Apel Chișinău și o minimă argumentare a criticii în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează aceste critici.

Simpla trimitere la un text de lege, fără explicarea pretinsei interpretări, nu echivalează cu un argument. Dacă ar proceda la examinarea unei asemenea pretins argument, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție s-ar substitui autorului recursului, fapt care ar echivala cu un control efectuat din oficiu.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special, în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise (Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 09 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În circumstanțele menționate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de Partidul Politic „Mișcarea Alternativă Națională”, reprezentat de avocatul Marian Bucătaru.

Conform art. 95 alin. (1) și (8), art. 98 alin. (1) pct. 4) din Codul electoral nr. 325/2022, în conformitate cu art. 230 și art. 246 din Codul administrativ, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Recursul depus de Partidul Politic „Mișcarea Alternativă Națională”, reprezentat de avocatul Marian Bucătaru, se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecător

Viorica Puica

Judecători

Oxana Parfeni

Aliona Donos